

Gerard Kramer

Haast en ijver

WoordStudie

Haast en ijver

Toen ik mijn vrouw vroeg over welk onderwerp ik eens een WoordStudie zou schrijven, zei ze zonder aarzeling: 'Over haast'. Ik keek haar wat argwanend aan. Ooit adviseerde ze mij namelijk een WoordStudie over geduld te schrijven, 'want een studie over dat onderwerp kun jij ook zelf goed gebruiken'. Logisch dus dat ik verwachtte dat zij mij ook deze keer voor zou houden waarom het verstandig was dat ik mij over het begrip 'haast' zou buigen. Omdat ik soms te haastig ben in het spreken of het handelen? Of misschien op een ander vlak juist niet haastig genoeg? Niets van dat alles: 'Het is gewoon een belangrijk begrip'. Daar was geen speld tussen te krijgen. Gerustgesteld toog ik aan de arbeid.

Haast, ijver, bereidwilligheid

Ik realiseerde mij dat ons Nederlandse woord 'spoed' erg lijkt op het Griekse woord *spoudè*, maar dat blijkt toeval, of liever gezichtsbedrog te zijn. Het is natuurlijk wel een mooi ezelsbruggetje voor hen die Griekse woorden moeten (of willen) leren. Volgens het etymologisch woordenboek komt 'spoed' echter niet uit het Grieks. We gaan dus maar meteen kijken waar het in het Nieuwe Testament voorkomt. Het wordt op drie manieren vertaald; ik geef de vertaling steeds cursief weer:

- Mark. 6:25 'zij (de dochter van Herodias) ging terstond met *haast* naar binnen'; opmerking: dit is de enige plaats waar dit woord in een negatieve samenhang wordt gebruikt.
- Luk. 1:39 'Maria ... reisde met *haast* naar het gebergte'.
- Rom. 12:8 'wie leiding geeft, met *ijver*'; vs. 11 'weest niet traag in de *ijver*'.
- 2 Kor. 7:11 'wat een *bereidwilligheid* heeft het bij u gewerkt'; vs. 12 'opdat uw *bereidwilligheid* voor ons openbaar zou worden';
- 2 Kor. 8:7 'Maar zoals u in alles overvloedig bent ... in *bereidwilligheid*'; vs. 8 'Ik zeg dit ... vanwege de *bereidwilligheid* van anderen'; vs. 16 'Maar God zij dank, Die dezelfde *bereidwilligheid* voor u in het hart van Titus heeft gegeven'.
- Hebr. 6:11 'maar wij begeren dat ieder van u tot het einde toe dezelfde *ijver* betoont'.
- 2 Petr. 1:5 'Voegt om deze reden echter ook, met inbreng van alle *ijver*, bij uw geloof de deugd'.
- Jud. vs. 3 'Geliefden, terwijl ik alle *bereidwilligheid* had u te schrijven over onze gemeenschappelijke behoudenis'.

Zich beijveren

Met het vorige woord hangt samen het Gr. werkwoord *spoudazoo*. Het komt alleen in positieve zin voor, en geeft een *zich intens inspannen* aan. Dit woord komt voor in:

- Gal. 2:10 'alleen moesten wij de armen gedenken, wat ik mij daarom ook heb *beijverd* te doen'.
- Ef. 4:3 'en u *beijvert* de eenheid van de Geest te bewaren in de band van de vrede'.
- 1 Thess. 2:17 'maar wij ... hebben ons ... *beijverd* uw gezicht te zien'.
- 2 Tim. 2:15 '*Beijver* je, je aan God beproefd voor te stellen';
- 2 Tim. 4:9 '*Beijver* je spoedig tot mij te komen'; vs. 21 '*beijver* je vóór de winter te komen'.
- Tit. 3:12 '*beijver* je dan tot mij te komen in Nikópolis'.

- Hebr. 4:11 'Laten wij ons dan *beijveren* in die rust in te gaan'.
- 2 Petr. 1:10 'Daarom, broeders, *beijvert* u te meer om uw roeping en verkiezing vast te maken'; vs. 15 'Ik zal mij echter *beijveren*, dat u zich ook telkens na mijn heengaan deze dingen kunt herinneren';
- 2 Petr. 3:14 'Daarom, geliefden, daar u deze dingen verwacht, *beijvert* u onbesmet en onberispelijk voor Hem te worden gevonden in vrede'.

Zich haasten, iets vlug doen, iets verhaasten

De echte 'haast' – maar uitsluitend in positieve zin – wordt uitgedrukt door het met de hierboven besproken woorden verwante werkwoord *spseudoo* (spreek uit: spuidoo):

- Luk. 2:16 'zij (de herders) kwamen *haastig* (lett. 'zich haastend');
- Luk. 19:5 'Zacheüs, kom *vlug* (lett. 'je haastend') naar beneden'; 6 'en hij (Zacheüs) kwam *vlug* (lett. 'zich haastend') naar beneden'.
- Hand. 20:16 'want hij *haastte zich* om zo mogelijk op de pinksterdag in Jeruzalem te zijn'; en 22:18 '*Haast je* en vertrek snel uit Jeruzalem'.
- 2 Petr. 3:12 'terwijl u de komst van de dag van God verwacht en *verhaast*'; opmerking: dit is de enige keer dat dit werkwoord een lijdend voorwerp bij zich heeft.